

Afvandring fra offentlig til privat psykiatri

Overlægeforeningens undersøgelse sommeren 2022

Om undersøgelsen

Invitationer til undersøgelsen blev sendt 23. juni 2022 til alle overlæger og speciallæger i psykiatri og børne- og ungdomspsykiatri i FAS. Svarfristen var 6. juli 2022. 758 invitationer blev sendt, 512 respondenter svarede. 66 pct. af psykiaterne og 74 pct. af børne- og ungdomspsykiaterne besvarede undersøgelsen. Det giver en samlet svarprocent på 67,5.

I undersøgelsen har 8 læger svaret under ansættelsesforhold, at de er pensionerede eller er uden for kategori (f.eks. ikke ansat i Danmark). Dette gælder 7 psykiatere og 1 børne- og ungdomspsykiater.

Disse svar er blevet frafilteret i rapporten, som vil behandle svar fra 403 psykiatere og 101 børne- og ungdomspsykiatere.

Alle procentværdier er rundet til 0 decimaler.

Skellen mellem offentlig og privat

I rapporten skelnes mellem psykiatere ansat i den offentlige og den private sektor.

Den offentlige sektor omfatter de speciallæger i psykiatri, som behandler patienter i det offentlige system – enten på sygehusene eller via henvisninger til speciallægens egen praksis:

- Regionale ansættelser – typisk på psykiatriske afdelinger på sygehusene
- Praktiserende speciallæger med ydernummer – dvs. psykiatere som behandler henviste patienter finansieret gennem overenskomst med regionerne
- Anden offentlig ansættelse – f.eks. på universiteter eller i kommuner

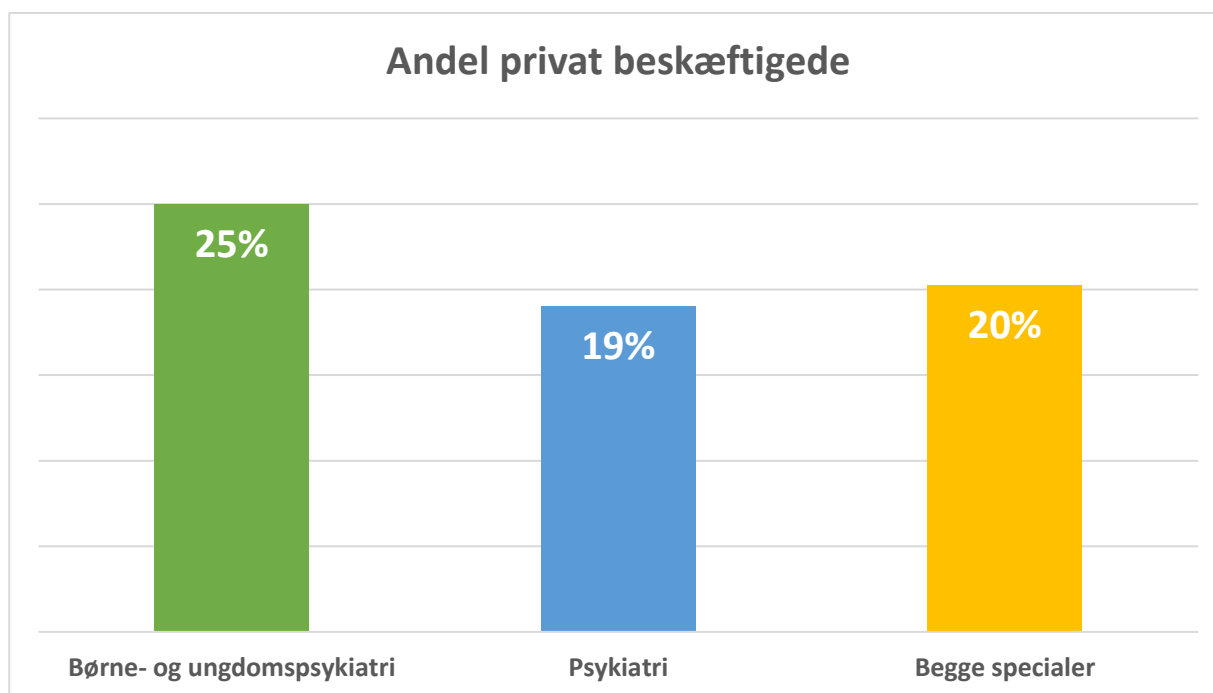
Den private sektor omfatter de speciallæger, som behandler patienter på privathospital, arbejder i vikarbureau, medicinalindustrien eller har egen klinik uden overenskomst med regionerne.

Behandling finansieres som hovedregel via egenbetaling eller forsikringsordning. I nogle tilfælde modtager privathospitalerne patienter henvist af regionerne og derfor uden egenbetaling.

1. Hvor mange psykiatere er i privat beskæftigelse?

I alt har 101 speciallæger indenfor børne- og ungdomspsykiatrien svaret. 25 pct. af dem arbejder i den private sektor. Tilsvarende har 403 speciallæger indenfor voksenpsykiatrien svaret. 19 pct. af dem arbejder den private sektor.

Tabel 1

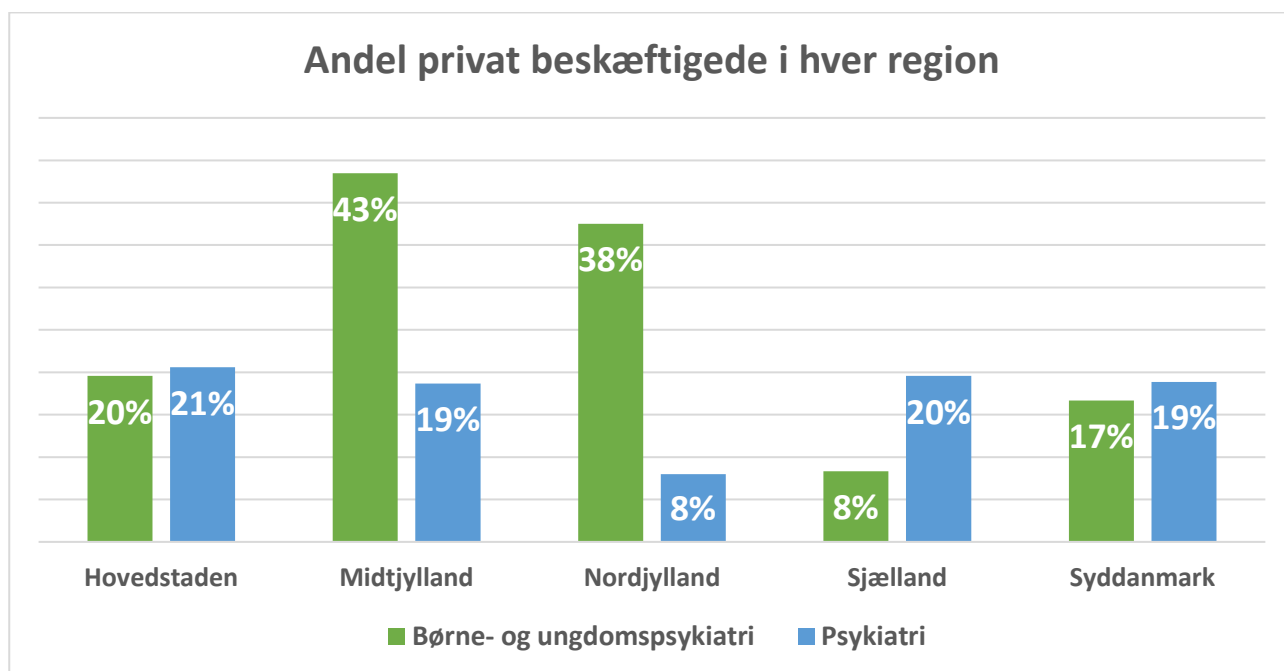

Ansættelsesform	Børne- og ungdomspsykiatri	Psykiatri	Begge specialer
<i>Privat ansættelse</i>	25	77	102
<i>Andel</i>	25%	75%	20%
<i>Offentlig ansættelse</i>	76	326	402
<i>Andel</i>	19%	81%	80%
<i>Alle respondenter</i>	101	403	504

Regionsfordeling

Når respondenterne fordeles på de fem regioner, er der nogle steder tale om meget få personer. Det afspejler imidlertid også, hvor sårbart det er, når f.eks. tre ud af otte børn- og ungdomspsykiatere i Region Nordjylland (svarende til 38 pct.) vælger at arbejde i det private.

Tabel 2

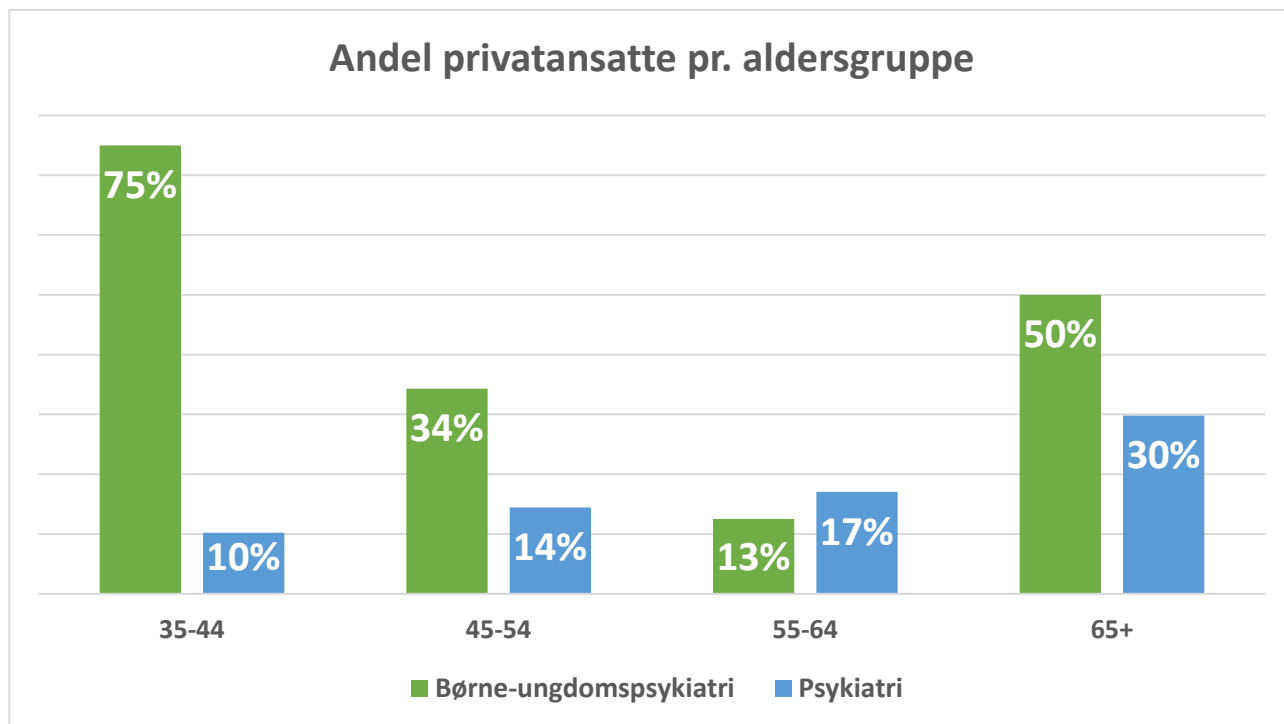

Region	Ansættelsesform	Børne- og ungdomspsykiatri	Psykiatri
Hovedstaden	<i>Privatansatte</i>	9	42
	<i>Antal respondenter</i>	46	204
	<i>Andel privatansatte</i>	20%	21%
Midtjylland	<i>Privatansatte</i>	10	14
	<i>Antal respondenter</i>	23	75
	<i>Andel privatansatte</i>	43%	19%
Nordjylland	<i>Privatansatte</i>	3	2
	<i>Antal respondenter</i>	8	25
	<i>Andel privatansatte</i>	38%	8%
Sjælland	<i>Privatansatte</i>	1	9
	<i>Antal respondenter</i>	12	46
	<i>Andel privatansatte</i>	8%	20%
Syddanmark	<i>Privatansatte</i>	2	10
	<i>Antal respondenter</i>	12	53
	<i>Andel privatansatte</i>	17%	19%
Total	<i>Privatansatte</i>	25	77
	<i>Antal respondenter</i>	101	403
	<i>Andel privatansatte</i>	25%	19%

Aldersfordeling

Som i tabel to er der i børne- og ungdomspsykiatrien tale om få personer, når de fordeles på aldersgrupper.

Tabel 3

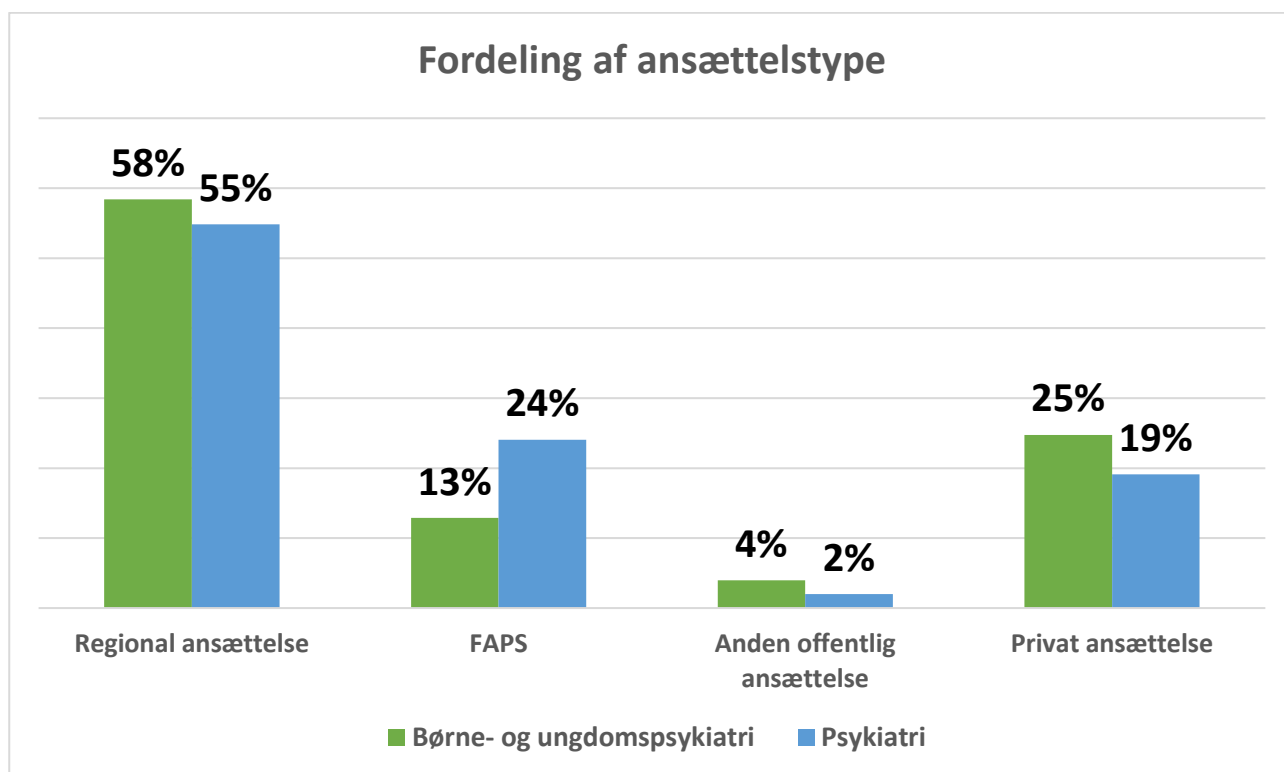

Aldersgruppe	Ansættelsesform	Børne- og ungdomspsykiatri	Psykiatri
35-44	<i>Privatansætte</i>	3	5
	<i>Antal respondenter</i>	4	49
	<i>Andel privatansatte</i>	75%	10%
45-54	<i>Privatansætte</i>	12	15
	<i>Antal respondenter</i>	35	104
	<i>Andel privatansatte</i>	34%	14%
55-64	<i>Privatansætte</i>	7	23
	<i>Antal respondenter</i>	56	135
	<i>Andel privatansatte</i>	13%	17%
65+	<i>Privatansætte</i>	3	34
	<i>Antal respondenter</i>	6	115
	<i>Andel privatansatte</i>	50%	30%
Total	<i>Privatansætte</i>	25	77
	<i>Antal respondenter</i>	101	403
	<i>Andel privatansatte</i>	25%	19%

Fordeling mellem regional ansættelse, anden offentlig ansættelse og privat ansættelse:

Flertallet af lægerne er fortsat ansat regionalt – dvs. på psykiatriske afdelinger på sygehusene ol. Derudover er 13 pct. af børn og ungdomspsykiaterne praktiserende speciallæger med ydernummer (altså med overenskomst med regionerne om behandling i det offentlige regi). Det samme er 24 pct. af psykiaterne, mens et par procent fra begge grupper har anden offentlig ansættelse.

Tabel 4

Ansættelsesform*	Børne- og ungdomspsykiatri	Psykiatri
<i>Regional ansættelse</i>	59	221
<i>Andel</i>	58%	55%
<i>FAPS – speciallægepraksis med aftale med regionerne</i>	13	97
<i>Andel</i>	13%	24%
<i>Anden offentlig ansættelse – fx kommune og universitet</i>	4	8
<i>Andel</i>	4%	25%
<i>Privat ansættelse</i>	25	77
<i>Andel</i>	25%	19%
<i>Samlet antal besvarelser</i>	101	403

2. Læger der har skiftet til privat ansættelse

De seneste år er 4 – 6 børne og ungdomspsykiatere skiftet fra den offentlige sektor til den private om året. Indtil sommeren 2022 er der skiftet lige så mange som i hele 2021. Samtidig er 13 – 18 voksenpsykiatere skiftet årligt.

Børne- og ungdomspsykiatere:

2017 eller før	2018	2019	2020	2021	2022
18	5	6	5	4	4

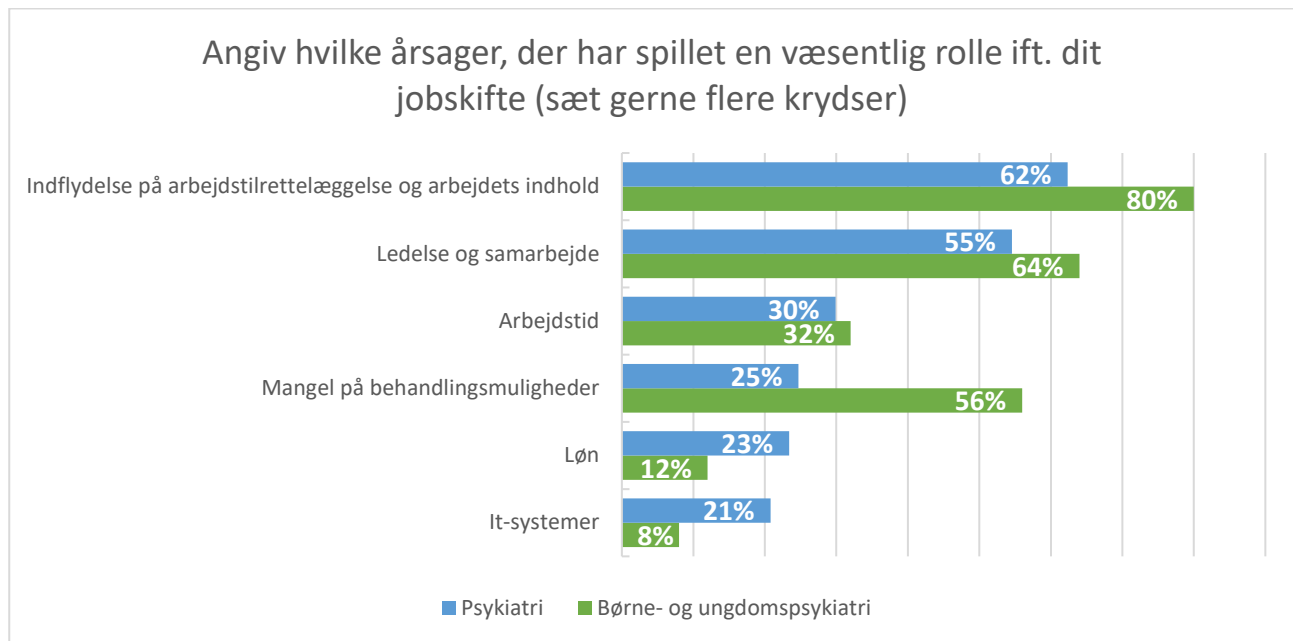
Psykiatere:

2017 eller før	2018	2019	2020	2021	2022
116	18	14	13	15	6

Hvorfor skiftede de:

De fleste er skiftet til privat ansættelse pga. manglende indflydelse på arbejdstilrettelæggelse, arbejdets indhold, ledelse, arbejdstid og mangel på behandlingsmuligheder. Løn og it-systemer spiller også en rolle inden for voksenpsykiatrien

Tabel 5

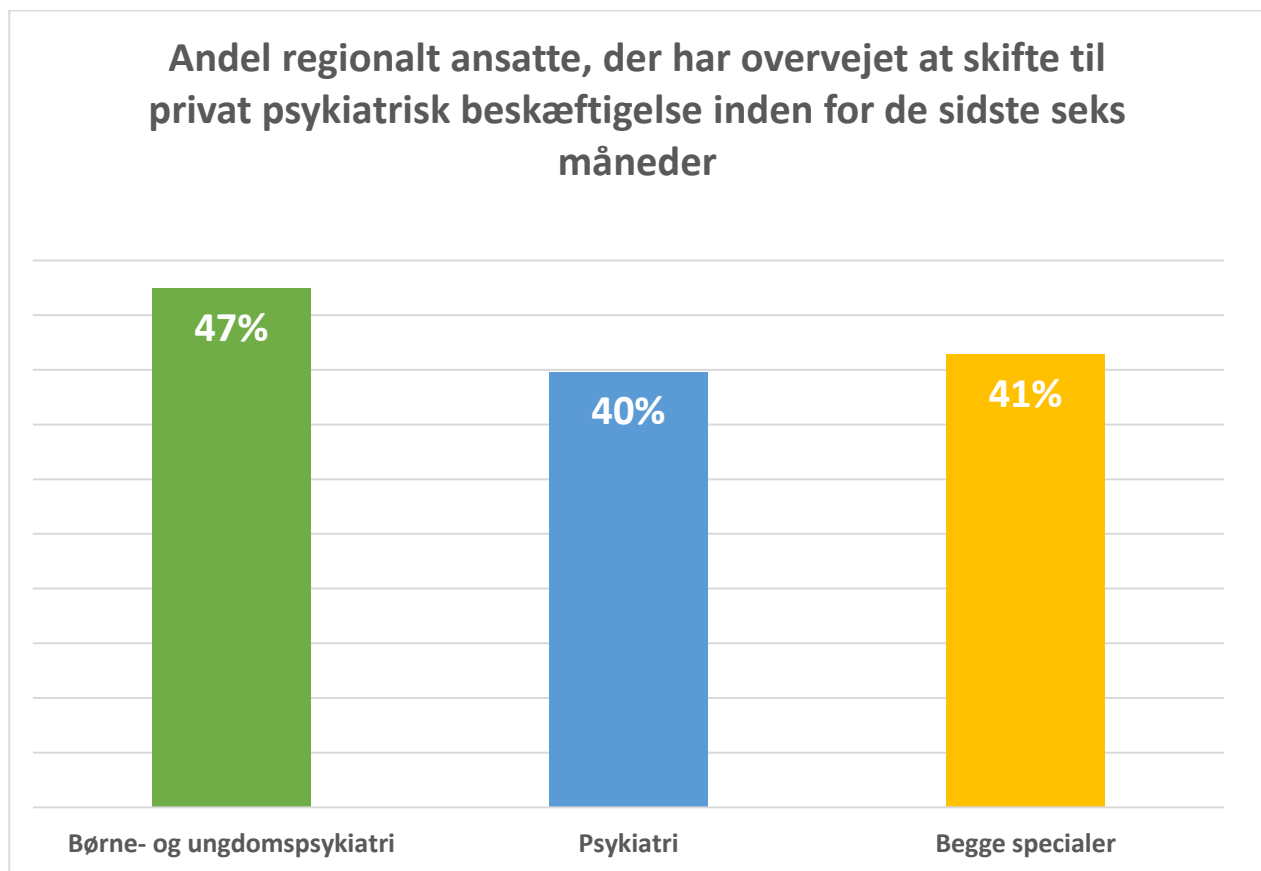

Årsager – skift til privat ansættelse	Børne- og ungdomspsykiatri	Psykiatri
<i>Indflydelse på arbejdstilrettelæggelse og arbejdets indhold</i>	20	48
<i>Ledelse og samarbejde</i>	16	42
<i>Arbejdstid</i>	8	23
<i>Mangel på behandlingsmuligheder</i>	14	19
<i>Løn</i>	3	18
<i>It-systemer</i>	16	16
<i>Samlet antal privatansatte respondenter</i>	25	77

3. Regionalt ansatte læger overvejer at skifte til privat ansættelse

Ser vi alene på de speciallæger i psykiatri, som er regionalt ansat – altså arbejder på sygehusene – har næsten halvdelen (47 pct.) af børne- og ungdomspsykiaterne og 40 pct. af psykiaterne overvejet at skifte til privat psykiatrisk beskæftigelse inden for seks måneder. Derudover er tre børne- og ungdomspsykiatere og 13 psykiatere skiftet til egen speciallægepraksis med aftale med regionerne.

Tabel 7

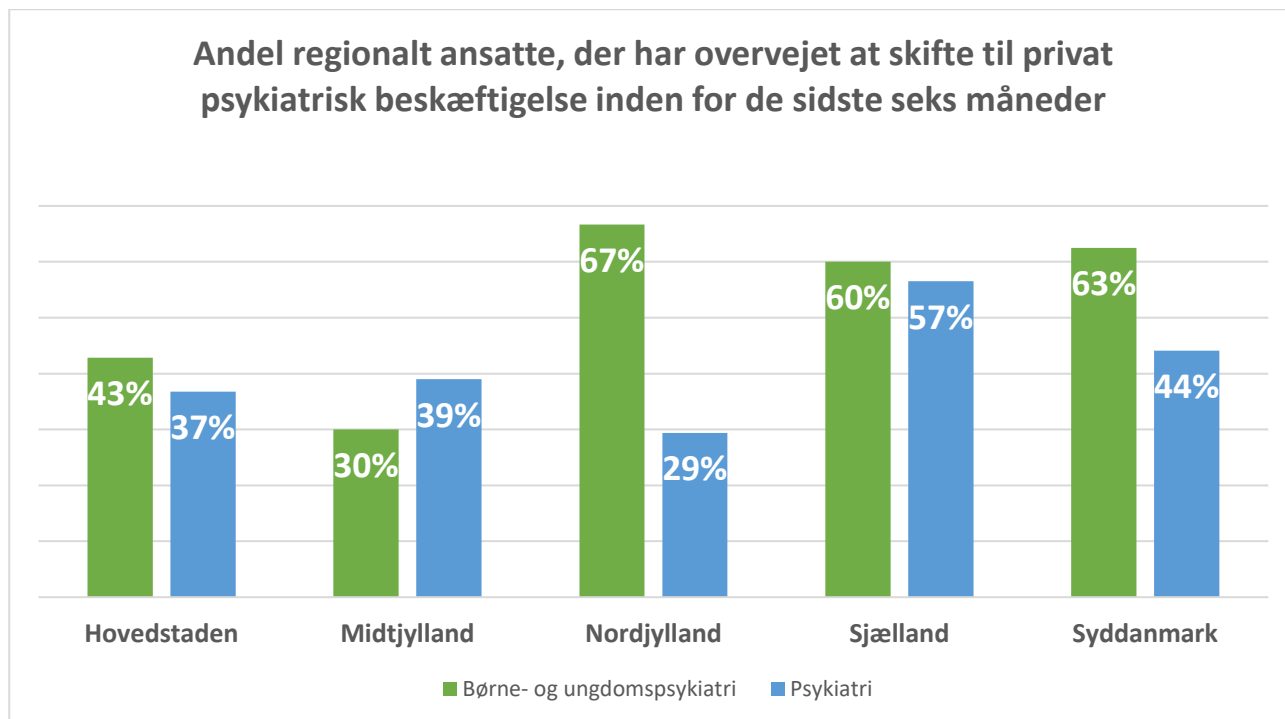
Svar på spørgsmålet: ”Har du overvejet at skifte til privat psykiatrisk beskæftigelse inden for de sidste seks måneder?”	Børne- og ungdomspsykiatri	Psykiatri	Begge specialer
<i>Ja*</i>	28	88	116
<i>Andel</i>	47%	40%	41%
<i>Antal respondenter</i>	59	221	280

Regionsfordeling

Fordeles de regionalt ansatte, der har overvejet at skifte til privat beskæftigelse, på regionerne, er der store udsving. Det skyldes især, at der i nogle regioner er meget få især børne- og ungepsykiatere, for eksempel i Nordjylland, hvor to ud af tre overvejer at skifte.

Tabel 8

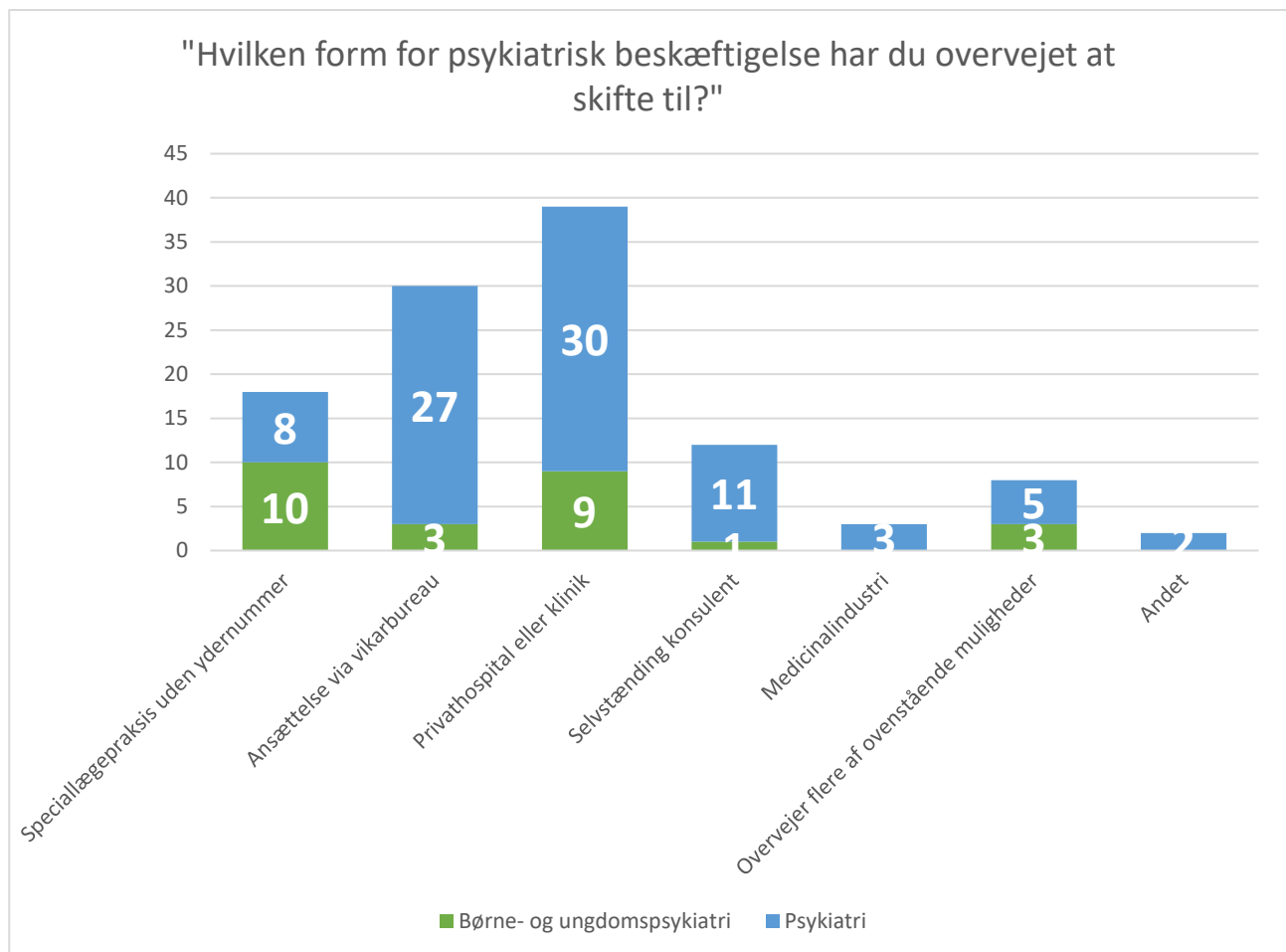

Region	Har overvejet at skifte inden for de sidste 6 mdr.	Børne- og ungdomspsykiatri	Psykiatri
Hovedstaden	<i>Ja</i>	12	39
	<i>Antal respondenter</i>	28	106
	<i>Andel ja</i>	43%	37%
Midtjylland	<i>Ja</i>	3	16
	<i>Antal respondenter</i>	10	41
	<i>Andel ja</i>	30%	39%
Nordjylland	<i>Ja</i>	2	5
	<i>Antal respondenter</i>	3	17
	<i>Andel ja</i>	67%	29%
Sjælland	<i>Ja</i>	6	13
	<i>Antal respondenter</i>	10	23
	<i>Andel ja</i>	60%	57%
Syddanmark	<i>Ja</i>	5	15
	<i>Antal respondenter</i>	8	34
	<i>Andel ja</i>	63%	44%
Total	<i>Ja</i>	28	88
	<i>Antal respondenter</i>	59	221
	<i>Andel ja</i>	47%	40%

Hvor overvejer psykiaterne at skifte til?

Størstedelen overvejer at skifte til privathospitaler eller klinikker, at blive praktiserende uden ydernummer eller ansat ved vikarbureau.

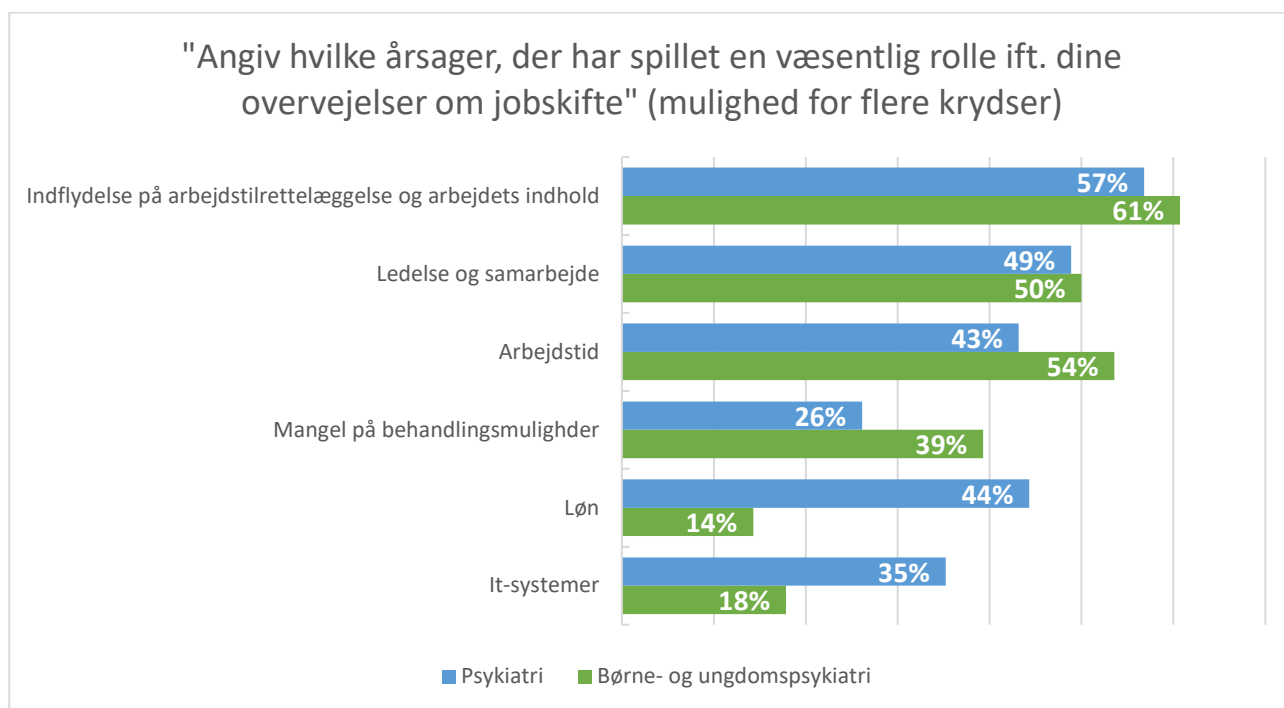
Tabel 9

Årsager til jobskifte fra regional til privat

De årsager, som har fået speciallægerne til at skifte fra offentlig til privat, er primært indflydelse på arbejdstilrettelæggelse og arbejdets indhold, ledelse og samarbejde, arbejdstid og mangel på behandlingsmuligheder. Løn og it-systemer har dog også spillet en rolle for især voksenpsykiaterne.

Tabel 10

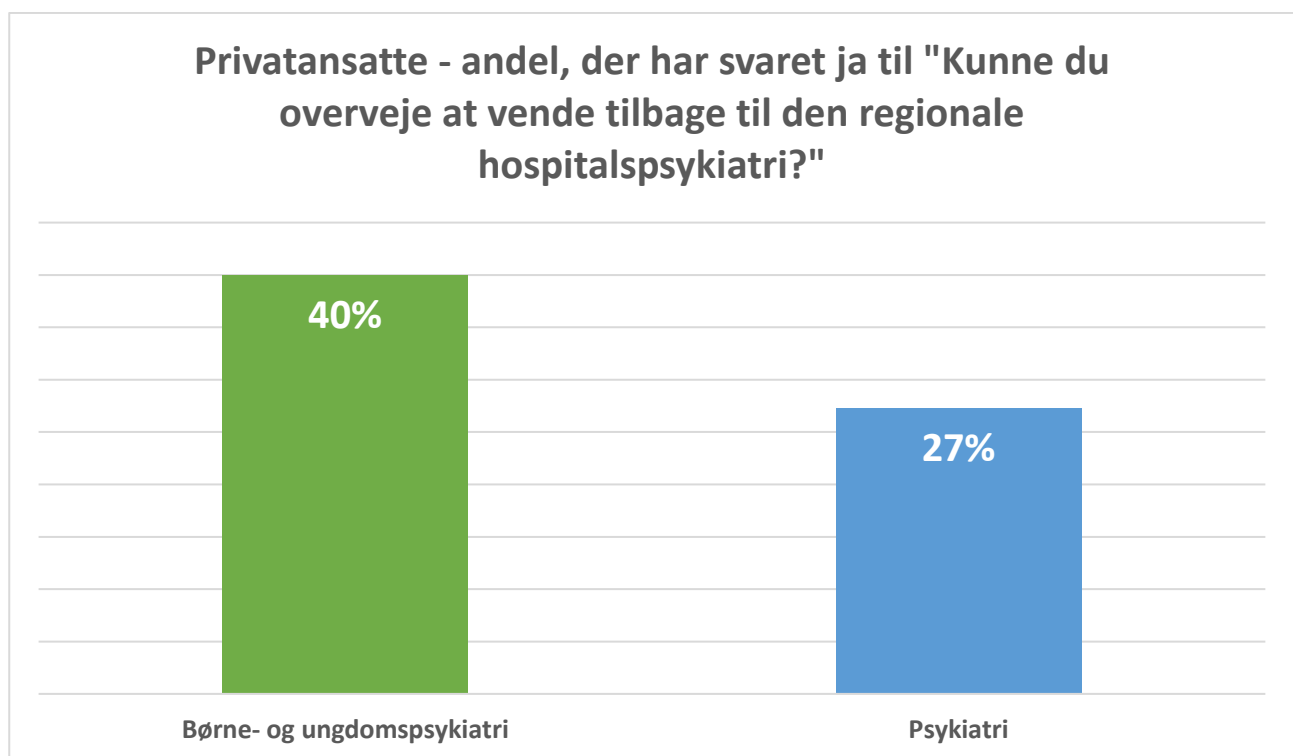
Årsager – overvejelser om skift til privat	Børne- og ungdomspsykiatri	Psykiatri
<i>Indflydelse på arbejdstilrettelæggelse og arbejdets indhold</i>	17	50
<i>Ledelse og samarbejde</i>	14	43
<i>Arbejdstid</i>	15	38
<i>Mangel på behandlingsmuligheder</i>	11	23
<i>Løn</i>	4	39
<i>It-systemer</i>	5	31
<i>Samlet antal respondenter, der har overvejet at skifte til privat ansættelse</i>	28	88

4. Privatansatte læger, der kunne overveje at skifte tilbage til regional ansættelse

Umiddelbart er der mange af de speciallæger, som allerede er skiftet til den private psykiatri, som kunne overveje at vende tilbage til offentlige ansættelse (40 pct. af børne- og ungdomspsykiaterne og 27 pct. af psykiaterne). Det er de samme vilkår, der førte til skiftet til privat sektor, som er afgørende for, om de vil vende tilbage til den offentlige psykiatri.

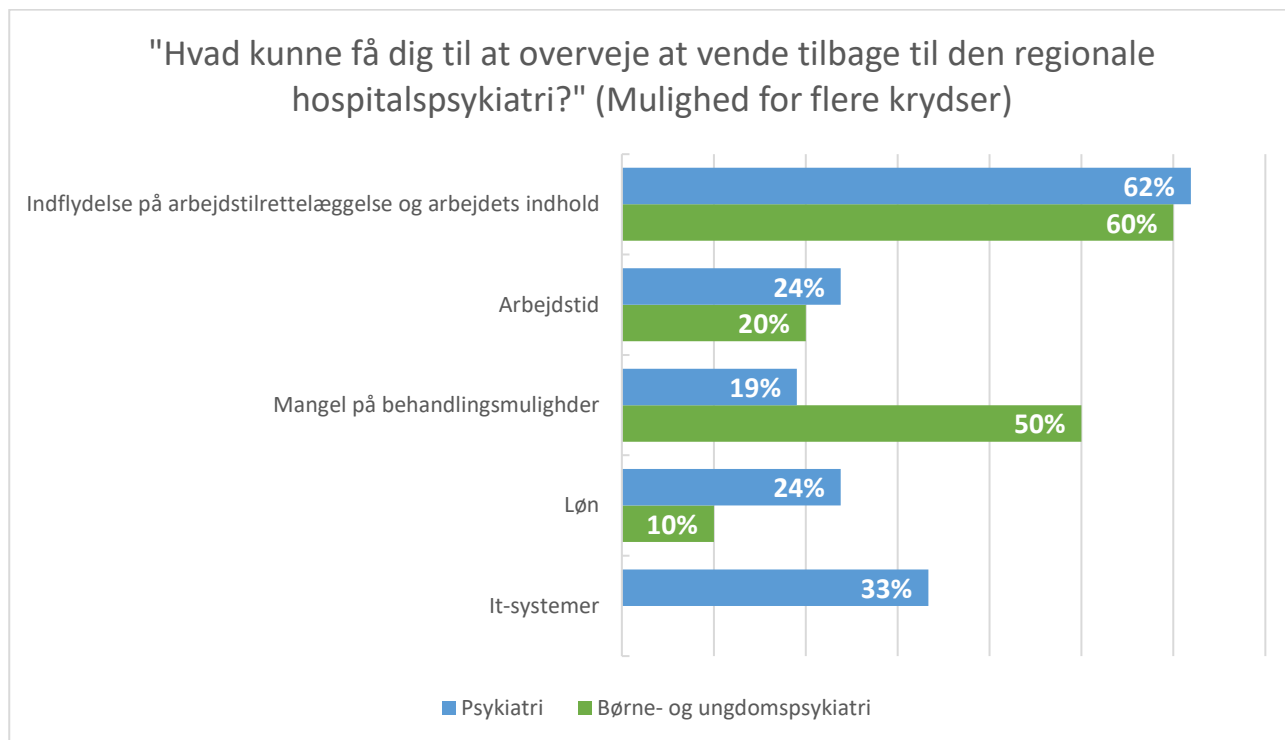
Det tyder på, at det er muligt at tiltrække psykiatere fra det private til det offentlige, men at det kræver indflydelse på arbejdstilrettelæggelse, arbejdstid og arbejdets indhold, bedre behandlingsmuligheder m.m. Det er de samme parametre, som er afgørende for at fastholde de nuværende ansatte.

Tabel 11

Svar på spørgsmålet: "Er der noget, som kunne få dig til at overveje at vende tilbage til den regionale hospitalspsykiatri?"	Børne- og ungdomspsykiatri	Psykiatri
<i>Ja</i>	10	21
<i>Andel</i>	40%	27%
<i>Antal respondenter</i>	25	77

Tabel 12

Årsager – overvejelser om skift tilbage til regional ansættelse	Børne- og ungdomspsykiatri	Psykiatri
<i>Indflydelse på arbejdstilrettelæggelse og arbejdets indhold</i>	6	13
<i>Arbejdstid</i>	2	5
<i>Mangel på behandlingsmuligheder</i>	5	4
<i>Løn</i>	1	5
<i>It-systemer</i>	0	7
<i>Samlet antal privatansatte respondenter, der overvejer at skifte tilbage til regional ansættelse</i>	10	21